

Kunnskapsstøtte for kommuner

HelseOmsorg-21-rådet

01.10.26

Maria Bjerk

Konstituert avdelingsdirektør og forsker

Klynge for vurdering av Tiltak, Område for helsetjenester

Oppdrag fra HOD

Tildelingsbrevet 2026

Samarbeid med KS om etablering av kommunenes samarbeidsarena for forskning (KSF)

- Folkehelseinstituttet skal følge opp Meld. St. 21 (2024 –2025) Helse for alle Rettferdig prioritering i vår felles helsetjeneste
- Utvikle et kunnskapsstøttesystem for de kommunale helse og omsorgstjenestene
- **Oppdrag:** videreføre arbeidet med å **videreutvikle** og **implementere** mini-metodevurderinger (MMV) i helse- og omsorgstjenesten, herunder utarbeide en veileder for bruk av mini-metodevurderinger for kommuner og helseforetak.

Målbilde for Folkehelseinstituttet 2030

Målbildet beskriver ønsket tilstand for FHI og setter retning for vårt arbeid og prioriteringer fram mot 2030. Veien til målbildet blir konkretisert gjennom ny strategi fra 2027.

Hovedmål 1

Styrke kunnskaps- og beslutningsstøtte til folkehelsearbeidet

Hovedmål 2

Styrke kunnskaps- og beslutningsstøtte til helse- og omsorgstjenesten

Hovedmål 3

Relevante og raskt tilgjengelige helsedata av god kvalitet

Hovedmål 4

Forebygge og bidra til god håndtering av helsetrusler

FAGLIG PÅDRIVER FOR BEDRE FOLKEHELSE

- FHI arbeider for bedre folkehelse og reduserte helseforskjeller gjennom kunnskap og beslutningsstøtte.
- Vi er en faglig uavhengig premissleverandør for politikkutforming og i offentlig debatt.
- Vi når raskt ut med forståelig, relevant og handlingsrettet kunnskap til beslutningstakere på kommunalt, nasjonalt og internasjonalt nivå, helsetjenesten og hele bredden av befolkningen.

Utvikling av system for bruk av kunnskap

- Forskningsstøtte styrker kunnskapsbaserte beslutninger i kommunene.
- Krever ressurser, ledelsesstøtte og strukturer for samarbeid mellom forskning og praksis.
- Mini-HTA bidrar til lokale, kunnskapsbaserte beslutninger.
- Felles verktøy fremmer samarbeid og prioriteringer på tvers av sektorer.

frontiers | Frontiers in Health Services

TYPE Original Research
PUBLISHED 12 December 2025
DOI: 10.3389/fhms.2025.1686425

Bjerk et al. BMC Health Services Research (2026) 26:892
<https://doi.org/10.1186/s12913-026-14666-0>

BMC Health Services Research

RESEARCH Open Access

Check for updates

Barriers and facilitators for using research-based knowledge - A qualitative study on first-line managers' perspectives in municipal health and care services

Maria Bjerk^{1*}, Cille Hagland Sevid², Oddvar Førland³ and Lars Jørn Langøien¹

Abstract
Background Research-based knowledge (RBK), together with the users' values and preferences and employees' experiences and skills, forms the essential foundation for evidence-based practice in health services. In Norway,

nsland, Australia
ner,
ited States
mark
5
325
2025
2025
gersen L. Langøien L.J
elopment and
w model for research
ealthcare—a

Development and implementation of a new model for research support for municipal healthcare—a qualitative study

Maria Bjerk^{1*}, Oddvar Førland², Lars Bergersen¹,
Lars Jørn Langøien¹ and Lillebeth Larun¹

¹Division of Health Services, Norwegian Institute of Public Health, Oslo, Norway; ²Centre for Care Research, Western Norway University of Applied Sciences, Bergen, Norway; ³Bergen Kommune, Bergen, Norway

Background: Evidence-based practice means making decisions based on evidence which takes account of experiences, values and preferences of employees and users. Fragmentation of services, technological limitations, lack of workforce, cultural resistance, resource constraints and distance between academia and practice can make the utilisation of evidence in

International Journal of Technology Assessment in Health Care
www.cambridge.org/thc

Commentary

Cite this article: Arentz-Hansen H, Rostad HM, Vang VJ, Stoinska-Schneider A, Bjerk M (2026). Developing mini-HTA to support evidence-based decision making in the Norwegian health services. *International Journal of Technology Assessment in Health Care*, 42(1), e72, 1–7
<https://doi.org/10.1017/S0266462326103894>

Received: 19 December 2025 UTC
Revised: 08 May 2026 UTC
Accepted: 19 June 2026 UTC

Developing mini-HTA to support evidence-based decision making in the Norwegian health services

Helene Arentz-Hansen¹, Hanne Marie Rostad^{2,3}, Vidar Jusnes Vang¹, Anna Stoinska-Schneider⁴ and Maria Bjerk¹

¹Norwegian Institute of Public Health, Norway; ²The Norwegian University of Science and Technology, Norway; ³Østfold Hospital, Norway and ⁴Norwegian Medical Products Agency, Norway

Abstract
Health technology assessment (HTA) has become an essential tool for supporting evidence-based decision making in health care systems worldwide. Comprehensive HTA reports, however, are resource-intensive and time-consuming, making them impractical for many decisions that need to be made at the local or institutional level. This gap has led to the development of more pragmatic approaches that aim to balance methodological rigor with feasibility. In Norway, this challenge was addressed through the introduction of mini-HTA, which is a structured, simplified, and context-specific decision-support tool to inform local or institutional decisions about introducing new technologies, procedures, or organizational innovations. Mini-

Kurs mini-metodevurdering i KSF Sør

- 23 FoUI-kontakter fra 10 kommuner
- Samarbeidspartnere: 3 bibliotekarer og 8 forskere fra UiA
- Mål – Deltakerne skulle lære å gjøre en MMV og publisere i MMV-databasen
- To fysiske samlinger, tre digitale
- Februar til juni 2026 - evaluering

KAN TILTAKET VIRKE? OG VIRKER DET FOR VÅR KOMMUNE?	① Bidragsyttere og habilitet
	② Problemstilling og tiltak
	③ Forskningsbasert kunnskap
	④ Erfaring og brukerkunnskap
KAN VI GJENNOMFØRE DET?	⑤ Organisering og økonomi
	⑥ Etikk og bærekraft
	⑦ Samlet vurdering

Mini-metodevurdering: Praktisk metode for å løse reelle behov i kommunene

Ser du et behov i din tjeneste du ønsker å gjøre noe med, men er usikker på hvor du skal starte?

Lurer du på hvordan andre løser utfordringene, men er usikker på hvor du skal begynne å lete?

Ønsker du å bidra i tjenesteutviklingen slik at den treffer behovene bedre?

Da er dette kurset perfekt for deg!

Hva er prosjektet?
Et Agder-utviklingsløp hvor du får støtte i å:

- ✓ identifisere og presisere kunnskapsbehov
- ✓ jobbe systematisk med kunnskapsinnhenting
- ✓ lære metodikk utviklet i tett samarbeid med FHI
- ✓ dele og diskutere funn i et

Hvem bør delta?

- Ansatte i kommunale helse- og velferdstjenester som ønsker å:
- ☐ Styrke kunnskapsbasert praksis
- ☐ Løse reelle kunnskapsbehov fra tjenesten
- ☐ Få en bedre oversikt over hva som allerede finnes av gode løsninger
- ☐ Bidra til regional samhandling

Kommunalt ansatte innen helse- og velferdsområdet i Agder inviteres til et gratis kurs i en praktisk tilnærming til kunnskapsinnhenting og beslutningsstøtte. Kurset gir deg verktøyene du trenger for å vurdere nye og eksisterende tiltak på en strukturert måte, slik at tjenesteutviklingen treffer reelle behov i kommunen.

QR-koden eller klikk **HER**:
søst 12. januar 2026

Resultater

- 7 publiserte MMV
- Temaer: Bruk av KI-verktøy i administrasjon, VR-briller i opplæring, digital hjemmetjeneste, samarbeid med frivillighet, styrking av bidrag fra nettverk og nærmiljø

The screenshot shows the FHI website header with the logo and the text 'Mini-metodevurdering - for vurdering av tiltak i sykehus og kommuner'. Below the header is a breadcrumb trail: 'Forside > Mini-metodevurderinger > Når lokalsamfunnet deltar: Effekter av medvirkning ...'. To the right of the breadcrumb is a search bar with the text 'Søk etter mini-metodevurderinger' and a magnifying glass icon, and a menu icon labeled 'Meny'. The main content area features the title 'Når lokalsamfunnet deltar: Effekter av medvirkning på matvaner' in bold. Below the title is the publication information: 'Publisert 19.08.2026 | Sist oppdatert 19.08.2026'. There are two links: 'Kontakt forslagsstiller (Marion Brodin)' and 'Skriv ut'. Below these links is a list of municipalities: 'Kommune', 'Evje og Hornnes', 'Åseral', 'Valle', 'Bykle', and 'Bygland'. The main content area is divided into two columns. The left column has a table of contents with three items: '1 Bidragsyttere og habilitet', '2 Problemstilling og tiltak', and '3 Effekter av medvirkning på matvaner'. The right column has a section titled 'Oppsummering og anbefaling' with two sub-sections: '7.1 Oppsummering av:' and 'Den forskningsbaserte kunnskapen:'.

Neste steg: Kurs i KSF Sør og Sørøst Høsten 2026

Veiledning MMV

- Har oppdatert MMV skjema database – layout og innhold
- E-læring – har gjort endringer og inkludert bruker- og erfaringsbasert kunnskap
- Video med teksting og tolking – inklusive spørsmål – til bruk opplæring Statped

1 Bidragsytere og habilitet	Oppsummering og anbefaling 7.1 Oppsummering av: Den forskningsbaserte kunnskapen: Ikke utfyllt Erfaring og brukerkunnskap: Ikke utfyllt Organisatoriske og økonomiske konsekvenser: Ikke utfyllt Etikk og bærekraft: Ikke utfyllt
2 Problemstilling og tiltak	
3 Forskningsbasert kunnskap	
4 Erfaring og brukerkunnskap	
5 Organisering og økonomi	
6 Etikk og bærekraft	
7 Samlet vurdering	
• Oppsummering og anbefaling	

Neste steg: Videreutvikle og samskape skjema i samarbeid med kommuner i Midt-Norge – integrere veiledning i skjema

Utfordringer

- Prioritering mellom tiltak
- Komplekse tiltak
- Forebyggende og helsefremmende tiltak
- Lite systematisert tilgang på andre kommuners erfaringer
- Implementering og evaluering av tiltak

Kunnskap som finnes er...

- fragmentert
- vanskelig tilgjengelig
- vanskelig å forstå
- krevende å kvalitetsvurdere
- krevende å sammenstille
- krevende å vurdere på tvers av kunnskapskilder

...og hvordan kan kunnskapen nyttiggjøres i beslutninger og prioriteringer?

Stimulab
2026

Kunnskapskraft

- beslutningsstøtte til norske kommuner

Ambisjon

Likeverdige, forsvarlige, gode
og bærekraftige helse-,
omsorgs- og
velferdstjenester

Bedre helse og livskvalitet i
befolkningen

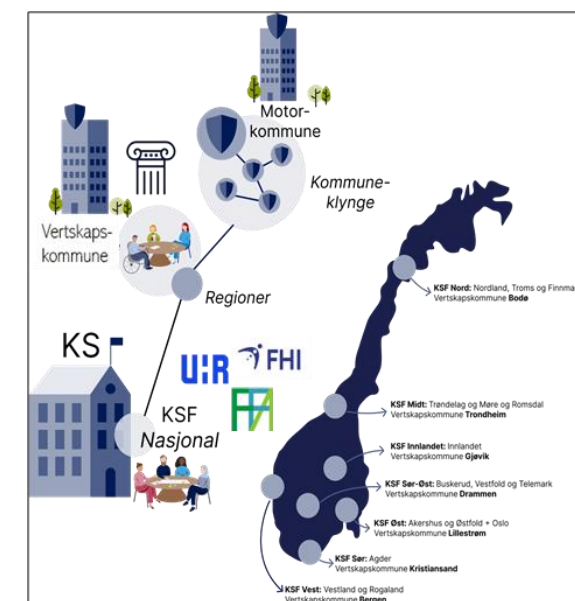
Utvikle løsninger som bidrar til en kunnskapsbasert beslutnings- og prioriteringskultur i norske kommuner - ved at kunnskap når frem og tas i bruk.

Løsninger basert på kommunens behov

- Gjennom samarbeid og samskaping med KSF

- finne løsninger som møter kommunenes behov for å finne, forstå, vurdere og nyttiggjøre kunnskap i beslutninger og prioriteringer
- ta utgangspunkt i behovene til ansatte som utarbeider beslutningsgrunnlag, kommunale ledere og lokalpolitikere.

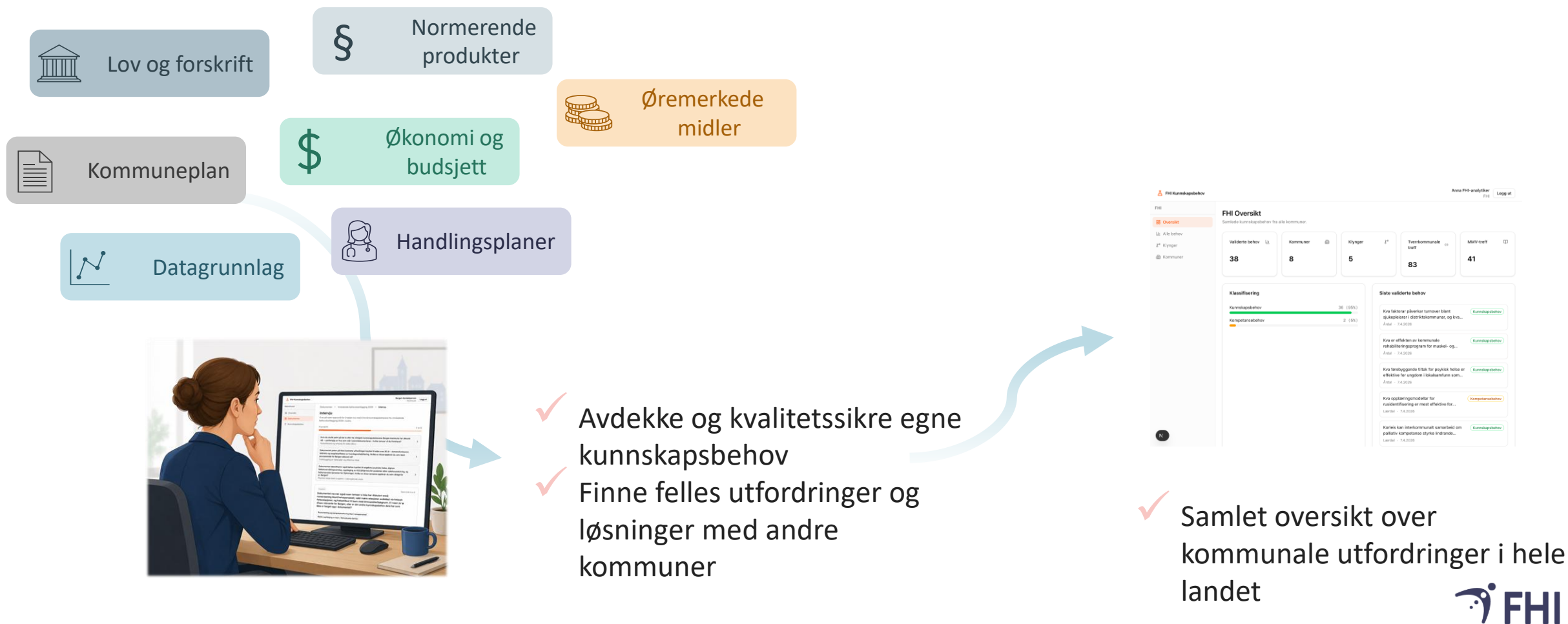

KSF mål 3:

- Spre, vurdere og bruke forskning og innovasjon i kommunene

Identifisere og formulere kunnskapsbehov

- KI støttet adaptiv dialog forankret i nasjonale og lokale dokumenter

Formidling

 helsebiblioteket

 Logg inn Meny og søk

Søk i Helsebiblioteket

Kommunehelsetjenesten

Samfunnsmedisin og folkehelsearbeid

Kunnskapsbasert praksis

Kvalitetsforbedring

Kunnskapsstøtte til kommunene

Omsorgsbiblioteket

Sykdom og behandling

Retningslinjer og veiledere

Akuttmedisin

Legemidler

Forebygging og helsefremming

Oppslagsverk og databaser

UpToDate

Få tilgang til UpToDate

Micromedex

Legevaktåndboken

Pyramidesøket

Forgiftninger

Legemiddelutregning webapp

Wolters Kluwer

UpToDate®

Kommunestøtte

Nyhetsbrev 2/2026

[Vis i nettleser](#)

I dette nyhetsbrevet deler vi i **Kommunestøtte** i FHI publisert og pågående arbeid, samt nyttig kunnskaps- og beslutningsstøtte for kommunene. Del gjerne [påmeldingslenken](#) med kolleger og andre som kan være interesserte!

Her kan du lese [tidligere utsendte nyhetsbrev](#).

Stimulab

Kilde: Digitaliseringsdirektoratet og Design og arkitektur Norge

FHI og samarbeidspartnere valgt som Stimulab-prosjekt for 2026

Prosjektet "Kunnskapskraft – beslutningsstøtte til norske kommuner" har fått tildelt 2,5 millioner kroner i Stimulab-midler. Midlene skal brukes til innkjøp av tverrfaglig innovasjonskompetanse.

kommunestotte@fhi.no

Takk for oppmerksomheten!

Spørsmål og diskusjon

- Hvordan kan vi sikre formidling av forskning til kommuner slik at det blir tatt i bruk i prioritering og tjenesteutvikling?
- Vi har svært mange aktører som formidler informasjon til kommuner og kommuner snakker om en informasjons-overflod. Hvordan kan man samordne aktørene slik at ressursene blir best mulig utnyttet?

Maria.bjerk@fhi.no

E Munch
1910/11

Kvanteteknologi

Renate Grüner

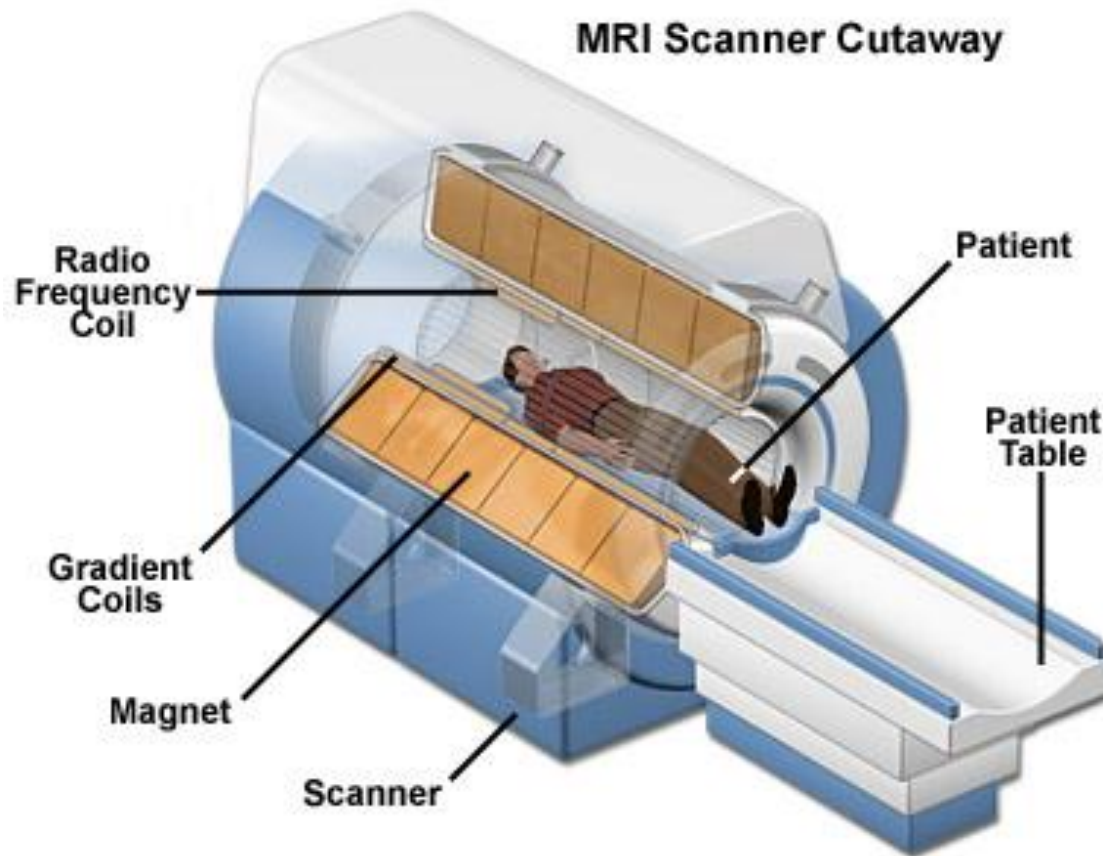
Forskningsdirektør Helse Vest RHF

Professor Institutt for fysikk og teknologi, UiB

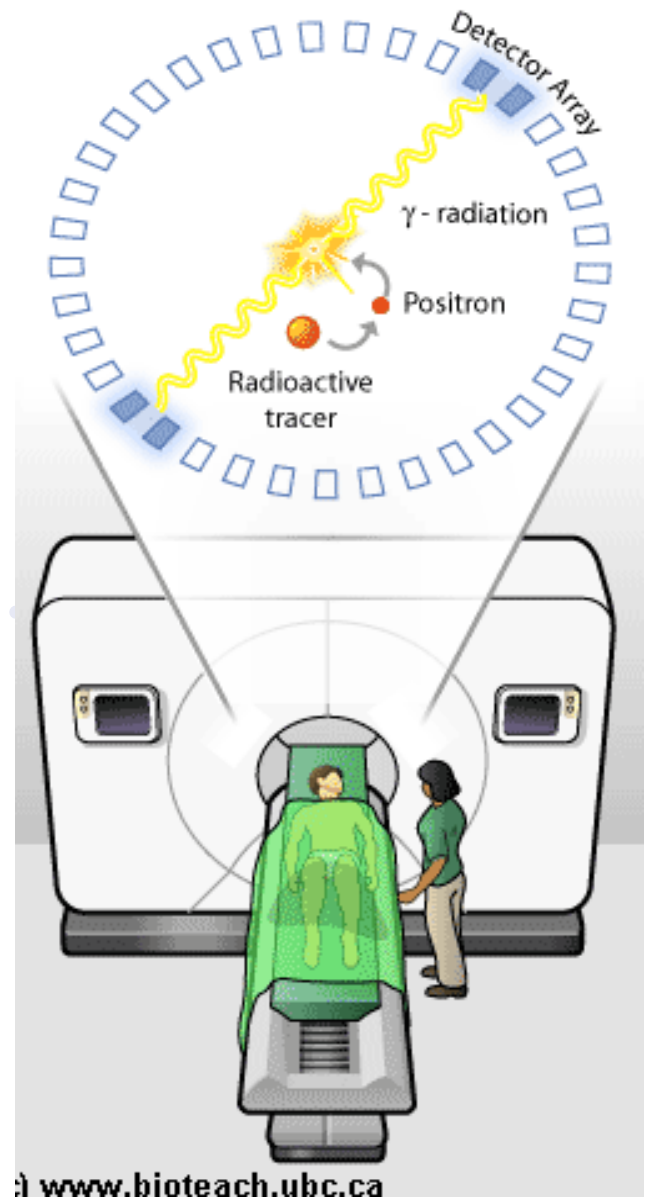
e. renate.gruner@uib.no

Kvantefysikk i praksis

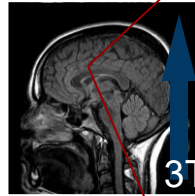
MRI

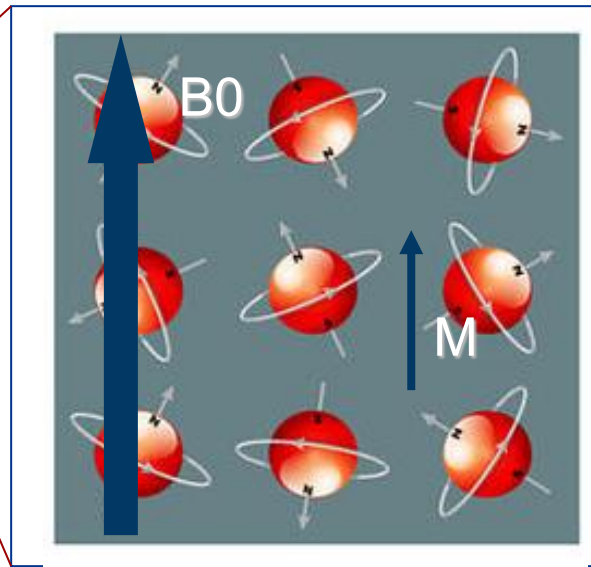
PET

Klinisk diagnostikk og behandling

$\Delta\epsilon$

Bidrag fra omtrent 1000 000 000 000 000 000 protoner

Vevs-/væske
prøver, celler,
nevroner, RNA..

Endringer i
magnetfelt,
elektriske felt,
temperatur,
andre systemer
(evt manipulert)

$\Delta\epsilon$

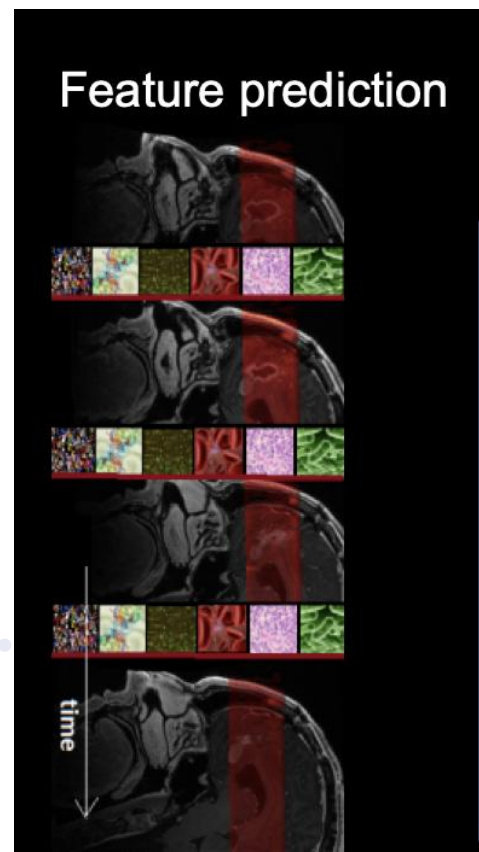
Sensor
Kvanteteknologi
(f. eks. krystall med
kontrollert defekt:
spinsystem)

NB!
Skala!
Ultrasensitiv
teknologi

JUSTAS!

Hva er vi opptatt av?

- Bedre diagnostikk og behandling
(mekanismer, biomarkører, utprøving...)
- KBS: Testarena (*ex vivo*, *in vitro*, *in vivo*)
- Persontilpasset medisin
Lagring, sammenstilling av komplekse data, KI, tungregning
(ift. kvanteberegninger, kvantesimuleringer)
- Helseopplysninger og andre personopplysninger, etikk
(ift. kvantenøkkeldistribusjon) (European Quantum Act 2026)
- Kompetanse og samarbeid

Quantum UiB

Quantum technologies for biomedicine

UiB Quantum Sensing Lab

Justas Zalieckas
PI/Researcher

Quantum technologies for health

Quantum computing

Exploits superposition and entanglement to simulate molecules, proteins, and reaction pathways that overwhelm classical hardware.

Quantum communication

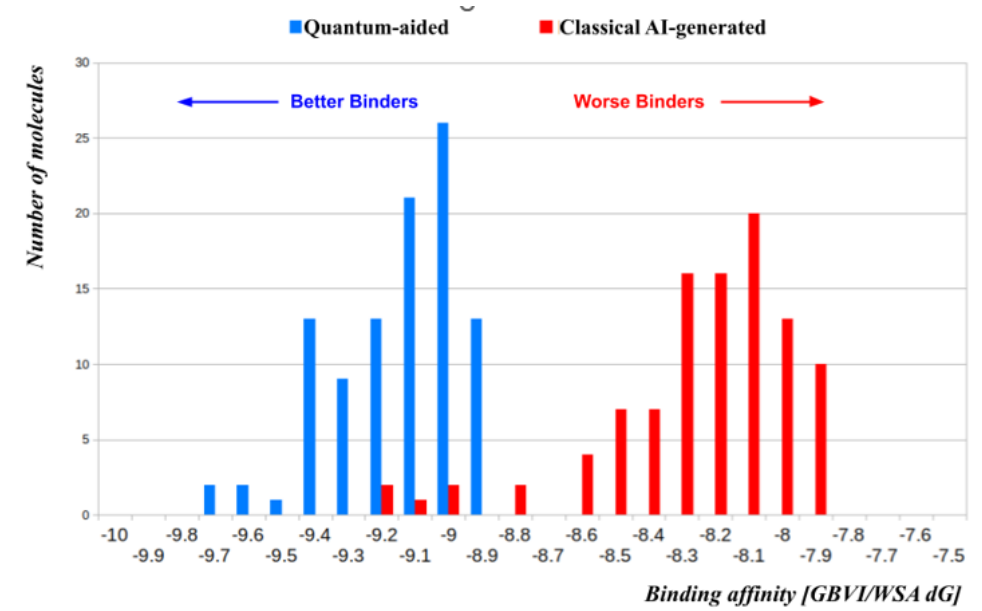
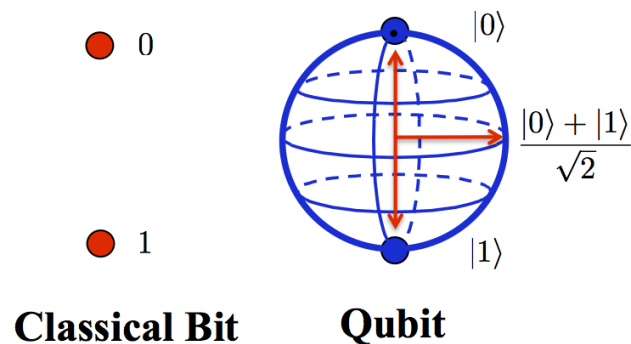
Uses quantum key distribution to secure the transmission of sensitive genomic and clinical data across networks.

Quantum sensing

Detects magnetic, electric, and optical signals with extraordinary sensitivity providing improved and more precise data for research and diagnostics.

Quantum computing

- Drug discovery and molecular simulation for faster therapeutic development
- Genomics and personalised medicine for precision healthcare solutions
- Enhanced pattern recognition and optimization efficiency
- AI integration to improve diagnostic imaging and predictive modelling

POLARIS QUANTUM STUDY

Quantum computing outperform AI

Polaris Quantum Biotech has released a comparative study indicating that its Quantum-Aided Drug Design platform, powered by D-Wave Quantum Inc.'s annealing technology, significantly outperforms classical Generative AI in lead identification for drug discovery..

Quantum communication and security

- Mitigating "Harvest now, decrypt later" threats
- Quantum key distribution for critical Infrastructure: uses quantum physics
- Instant eavesdropping detection: any attempt to intercept the transmission alters the quantum state, instantly alerting administrators and neutralizing breaches

THE RISK

"Harvest now, decrypt later"

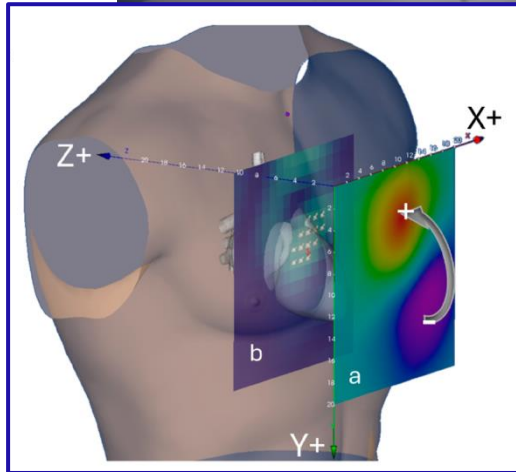
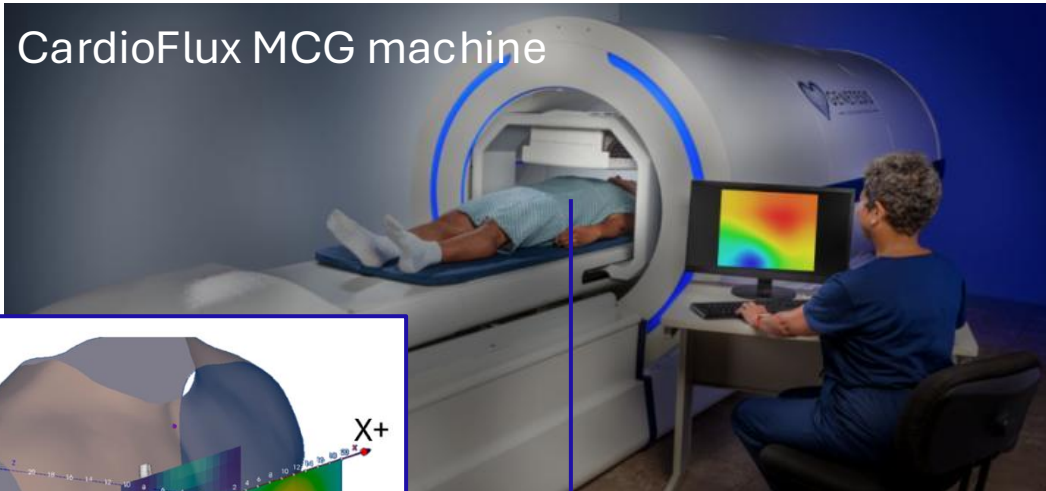
Attackers can capture today's encrypted traffic and archives, then decrypt it once large-scale quantum machines mature. Because protected health information often must remain confidential for decades, this long tail materially raises your risk.

Quantum sensing (international perspective)

- Quantum sensing can be used for earlier and more precise diagnosis

Example 1: Magnetocardiography (MCG) for myocardial ischemia, arrhythmias

QUANTUM SENSING

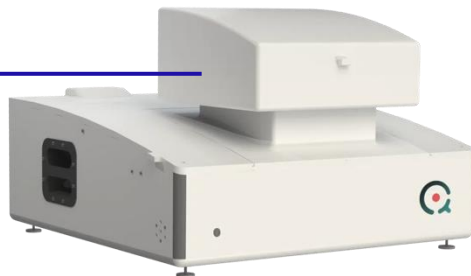
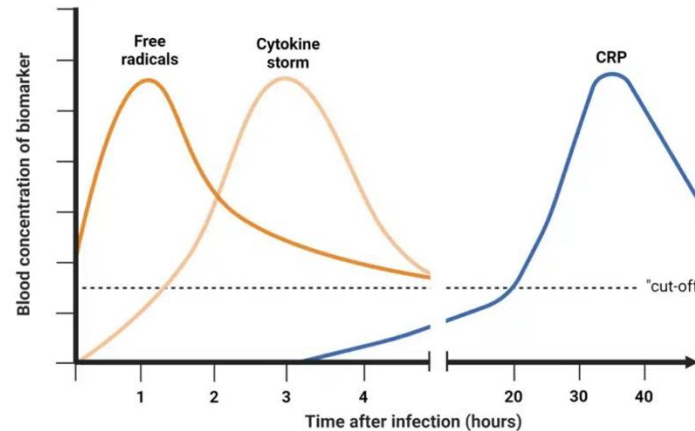
Leverages the extreme sensitivity of quantum states to measure physical quantities—such as magnetic fields, time, or temperature—with unprecedented, sub-atomic precision.

Quantum sensing (international perspective)

- Quantum sensing can be used for earlier and more precise diagnosis

Example 2: early detection of sepsis (blodforgiftning)

ROS detection

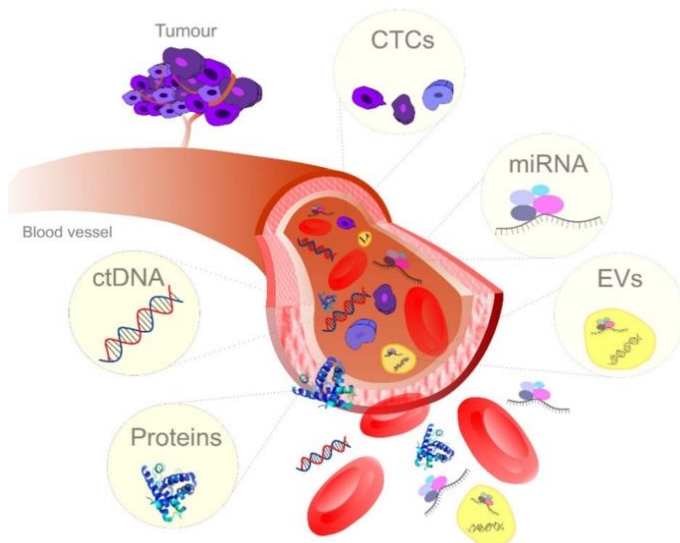
QT SENSE
Quantum Nuova

QUANTUM SENSING

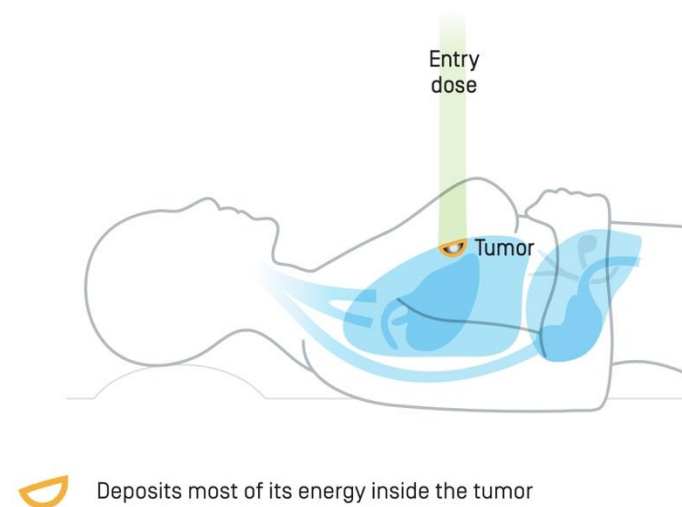
Leverages the extreme sensitivity of quantum states to measure physical quantities—such as magnetic fields, time, or temperature—with unprecedented, sub-atomic precision.

Quantum sensing at UiB

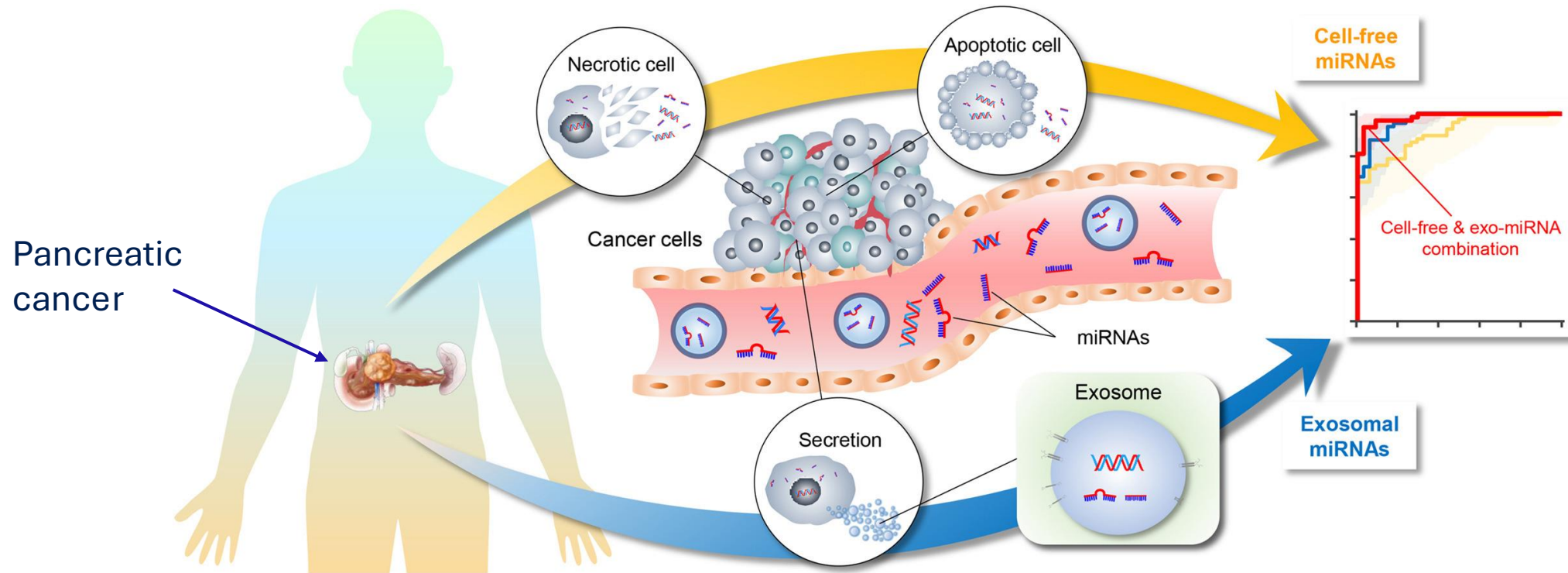
Cancer diagnostics

Proton therapy

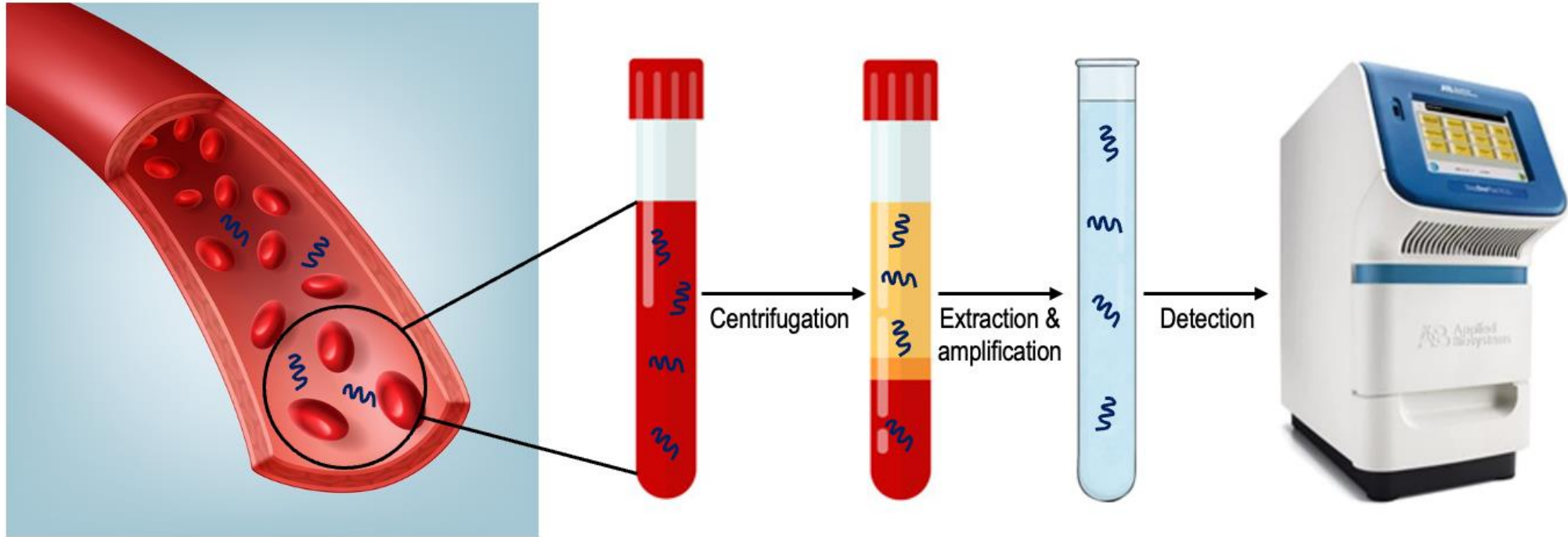

Quantum cancer diagnostics

Nakamura, K. et al. Gastroenterology 163, 1252-1266.e2 (2022)

Quantum cancer diagnostics

- State-of-the-art: fluorescence labels + labour intensive methods
- Can we use first-principles to achieve more accessible and label-free detection?

Quantum cancer diagnostics

communications chemistry

Article

<https://doi.org/10.1038/s42004-024-01182-7>

Quantum sensing of microRNAs with nitrogen-vacancy centers in diamond

Check for updates

Justas Zalieckas¹✉, Martin M. Greve¹, Luca Bellucci^{2,3}, Giuseppe Sacco⁴, Verner Håkonsen⁵,
Valentina Tozzini^{2,3,6} & Riccardo Nifosi^{2,3}✉

Label-free detection of nucleic acids such as microRNAs holds great potential for early diagnostics of various types of cancers. Measuring intrinsic biomolecular charge using methods based on field effect has been a promising way to accomplish label-free detection. However, the charges of biomolecules are screened by counter ions in solutions over a short distance (Debye length), thereby limiting the sensitivity of these methods. Here, we measure the intrinsic magnetic noise of paramagnetic counter ions, such as Mn^{2+} , interacting with microRNAs using nitrogen-vacancy (NV) centers in diamond. All-atom molecular dynamics simulations show that microRNA interacts with the diamond surface resulting in excess accumulation of Mn ions and stronger magnetic noise. We confirm this prediction by observing an increase in spin relaxation contrast of the NV centers, indicating higher Mn^{2+} local concentration. This opens new possibilities for next-generation quantum sensing of charged biomolecules, overcoming limitations due to the Debye screening.

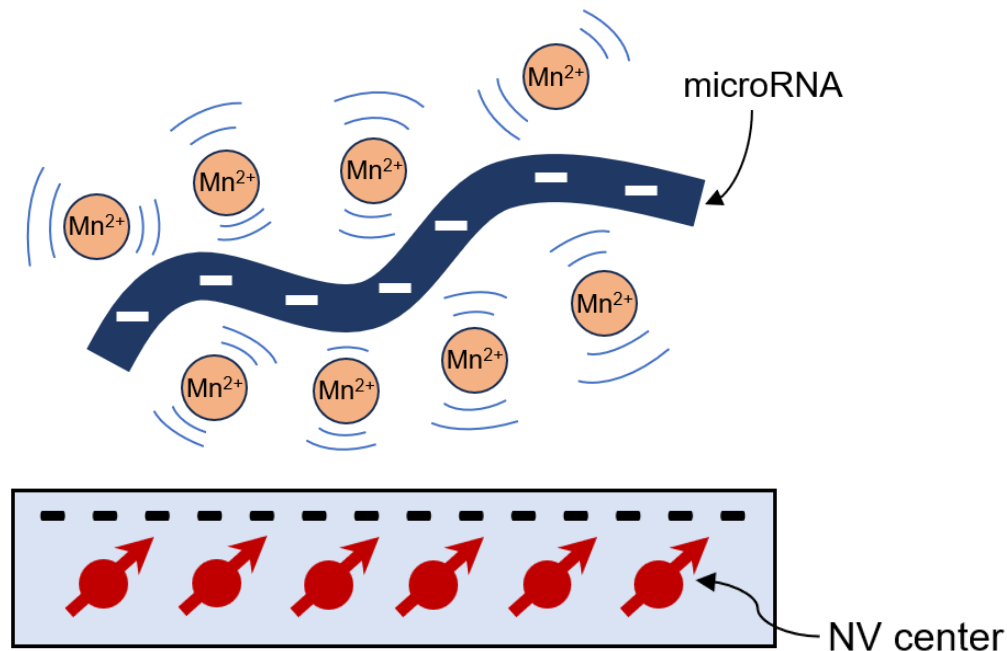
Sensitivity ≈ 20 miRNAs

Quantum UiB

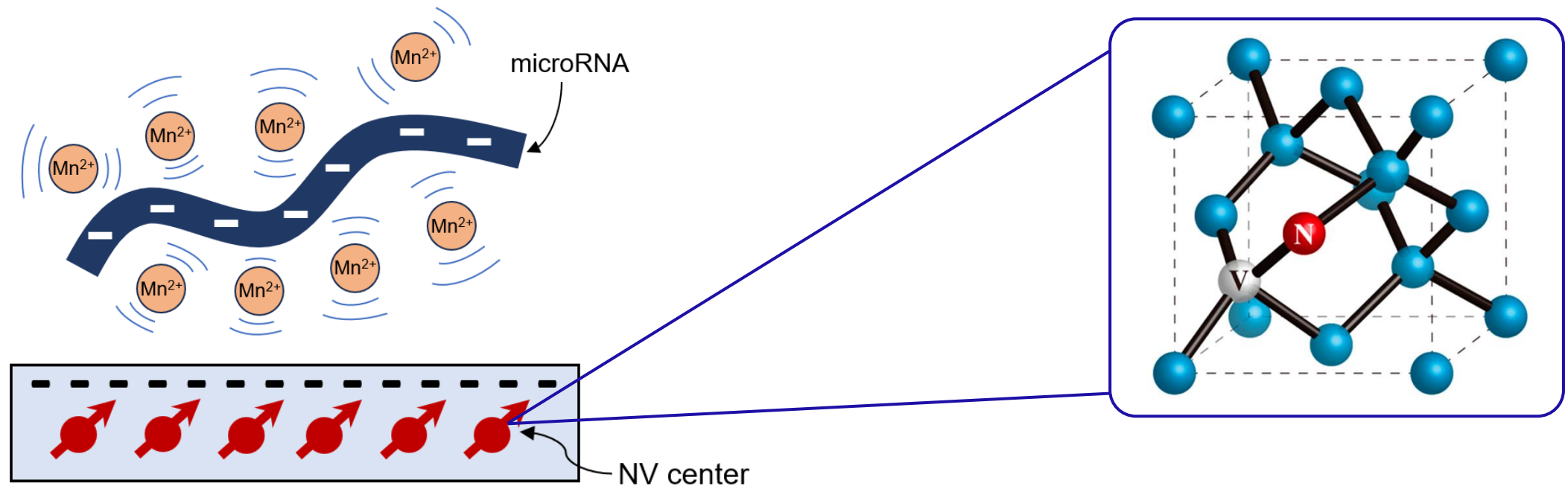
Quantum sensing of miRNAs

- Use paramagnetic counter ions to increase local noise
- Detect excess noise with nitrogen-vacancy (NV) centers

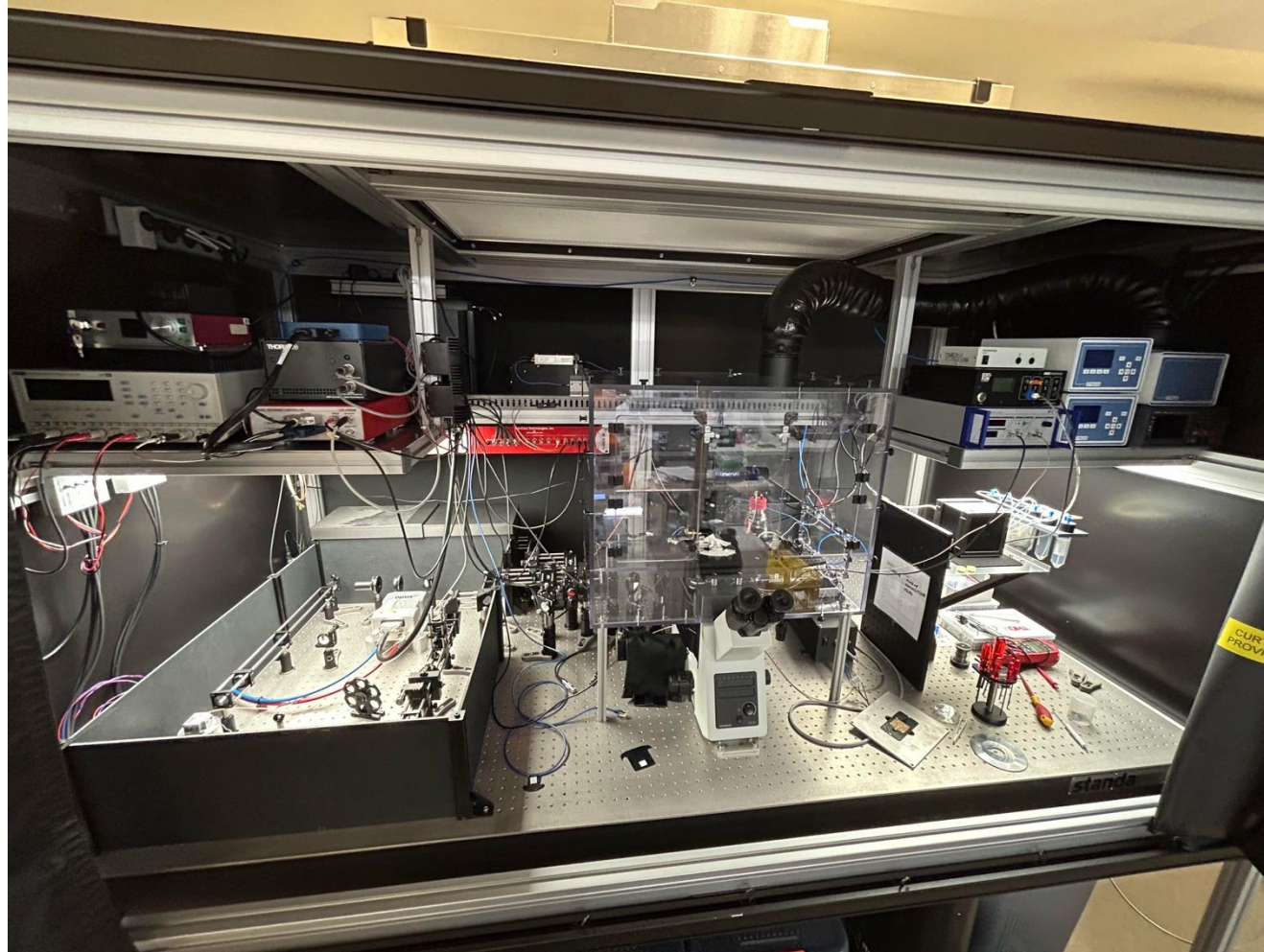

Quantum sensing of miRNAs

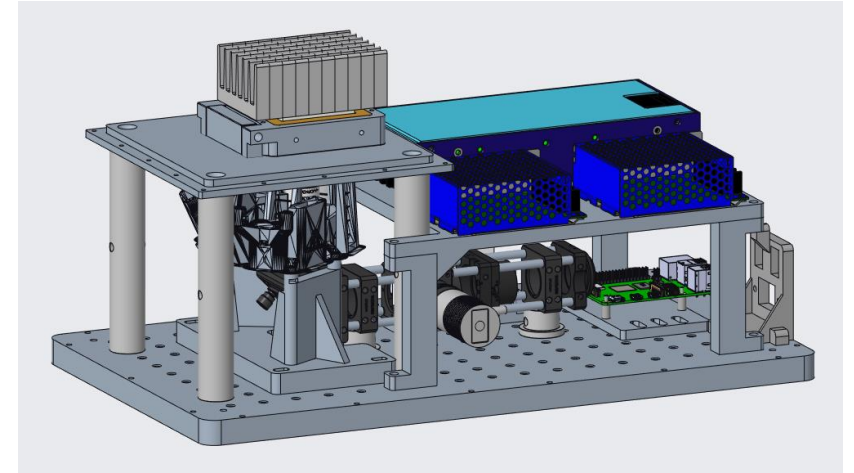
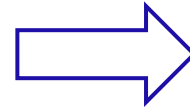
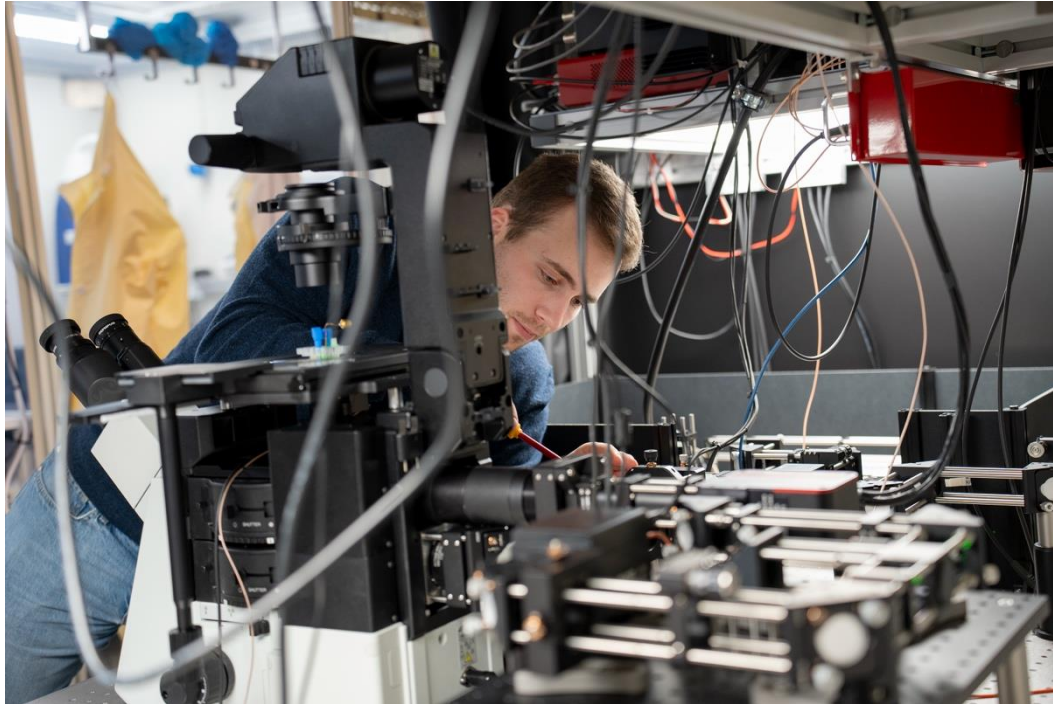
- Use paramagnetic counter ions to increase local noise
- Detect excess noise with nitrogen-vacancy (NV) centers

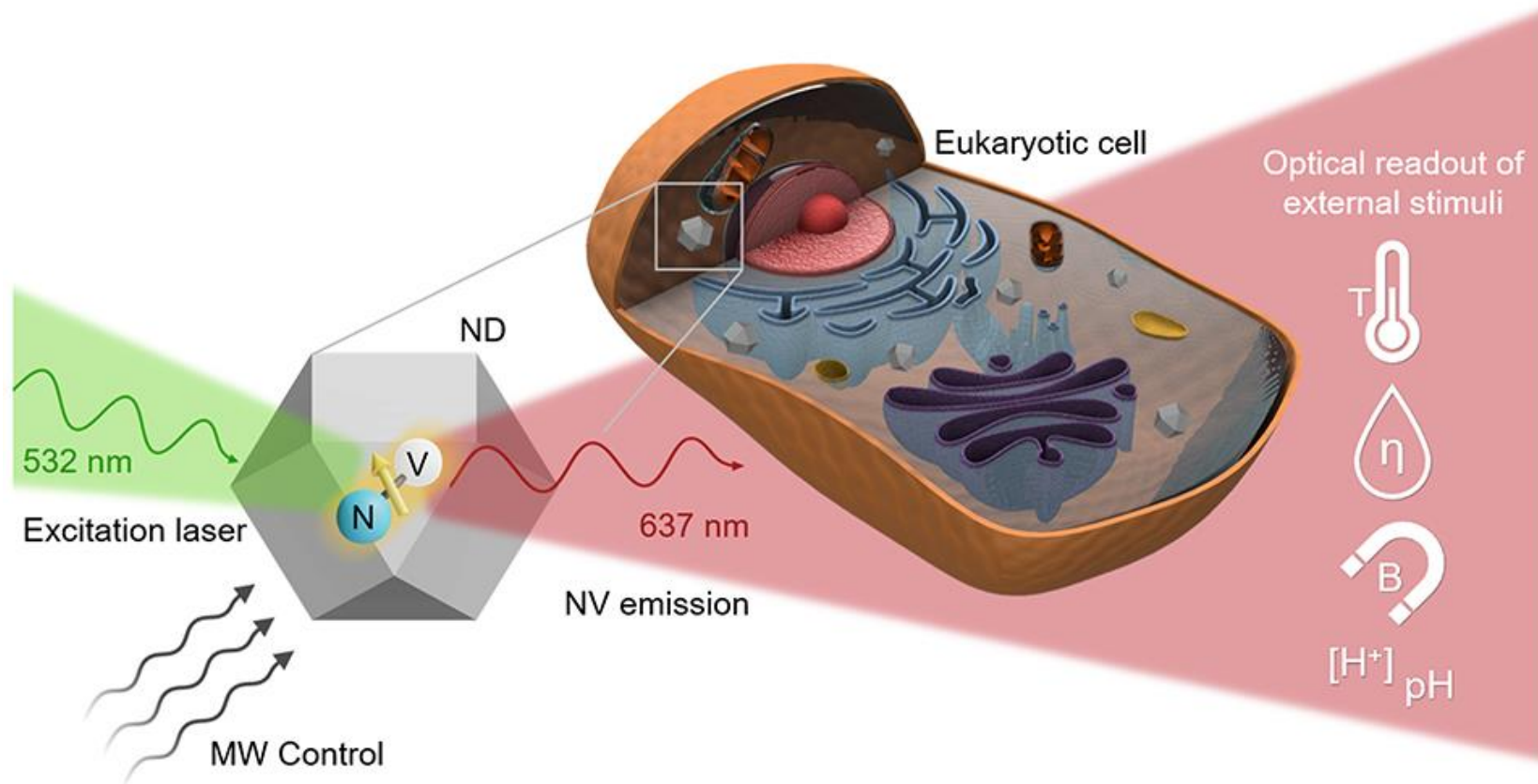
Quantum diamond microscope

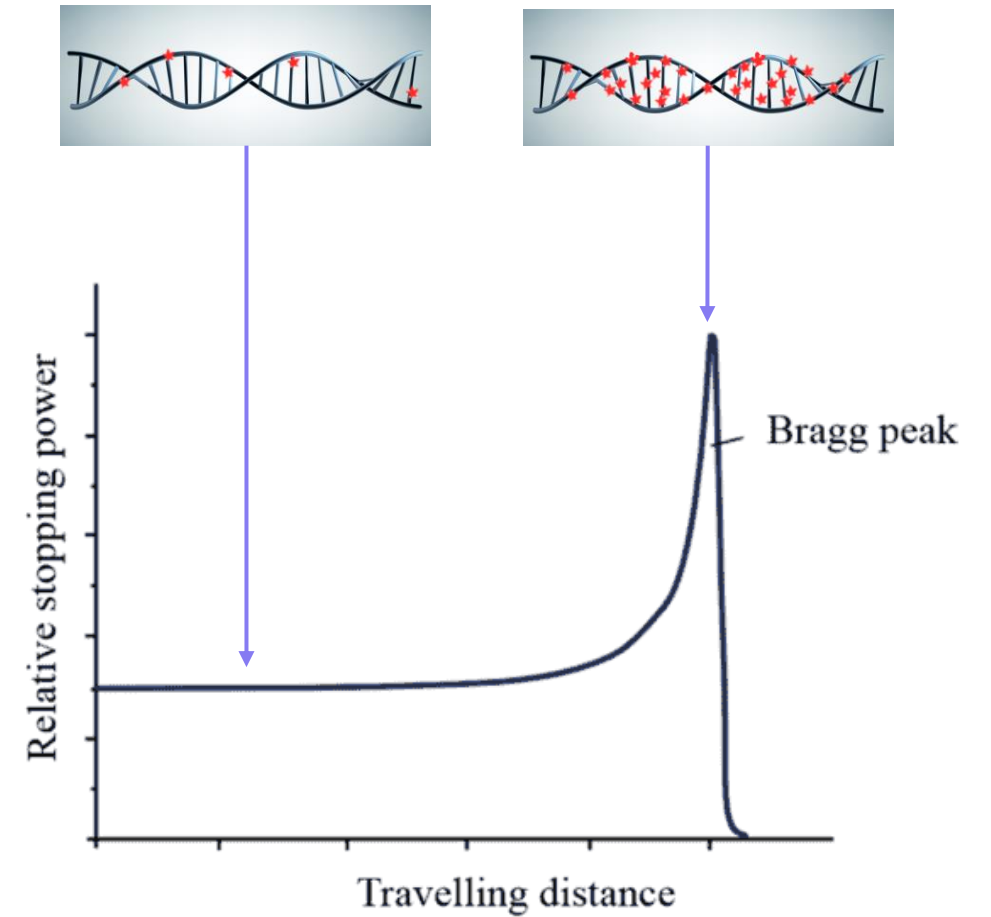
QCancer platform: POC prototype

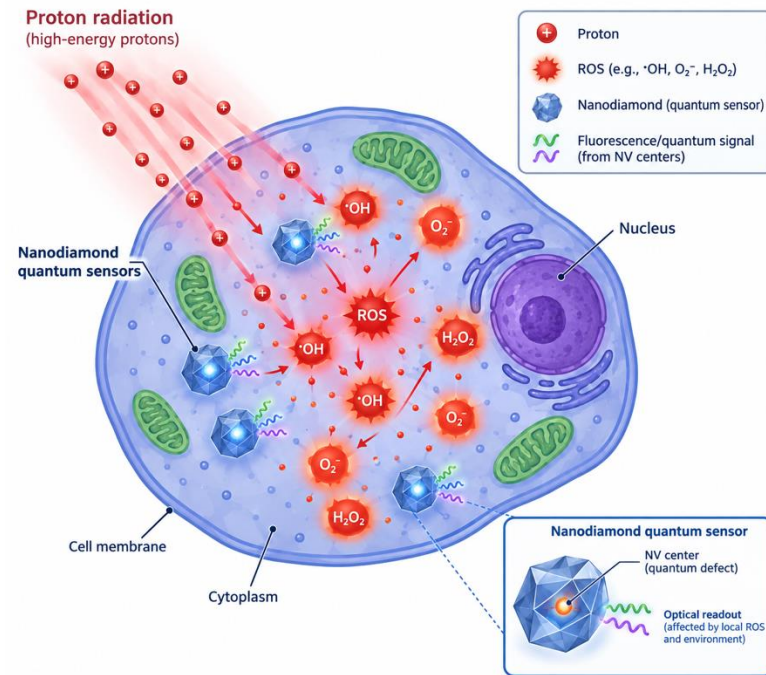
Quantum sensing for proton therapy

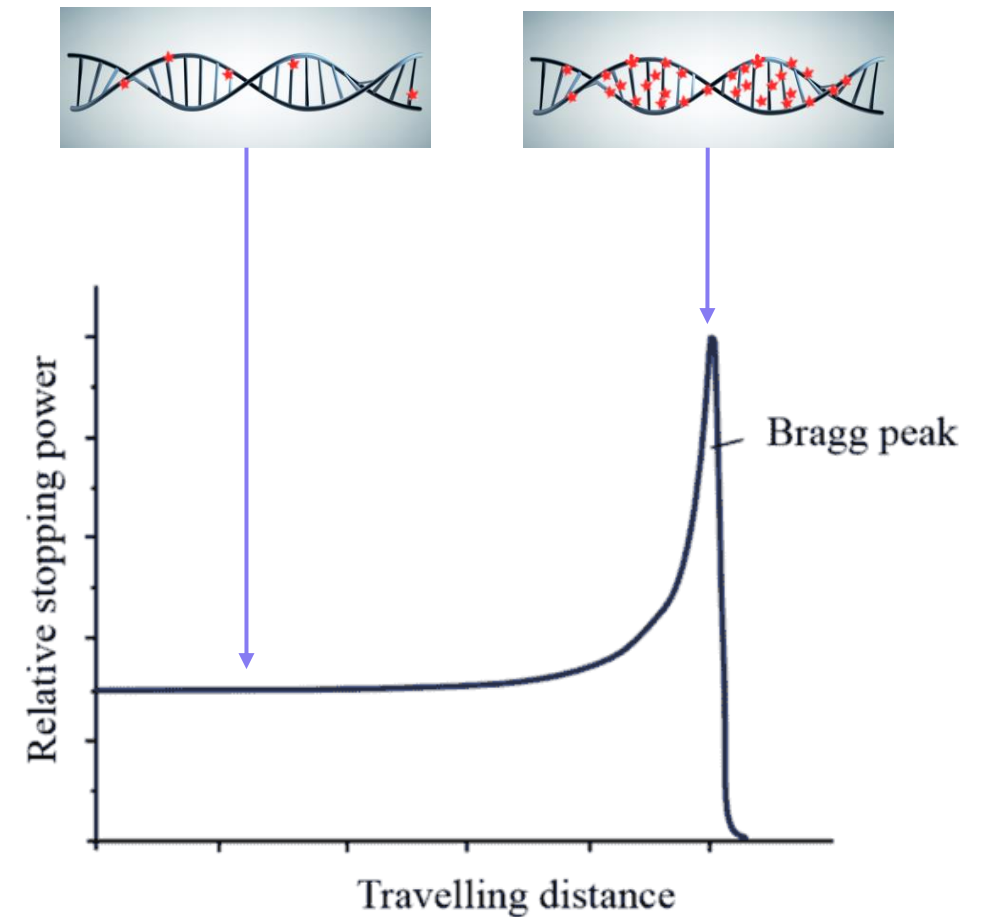
Quantum sensing for proton therapy

Quantum sensing for proton therapy

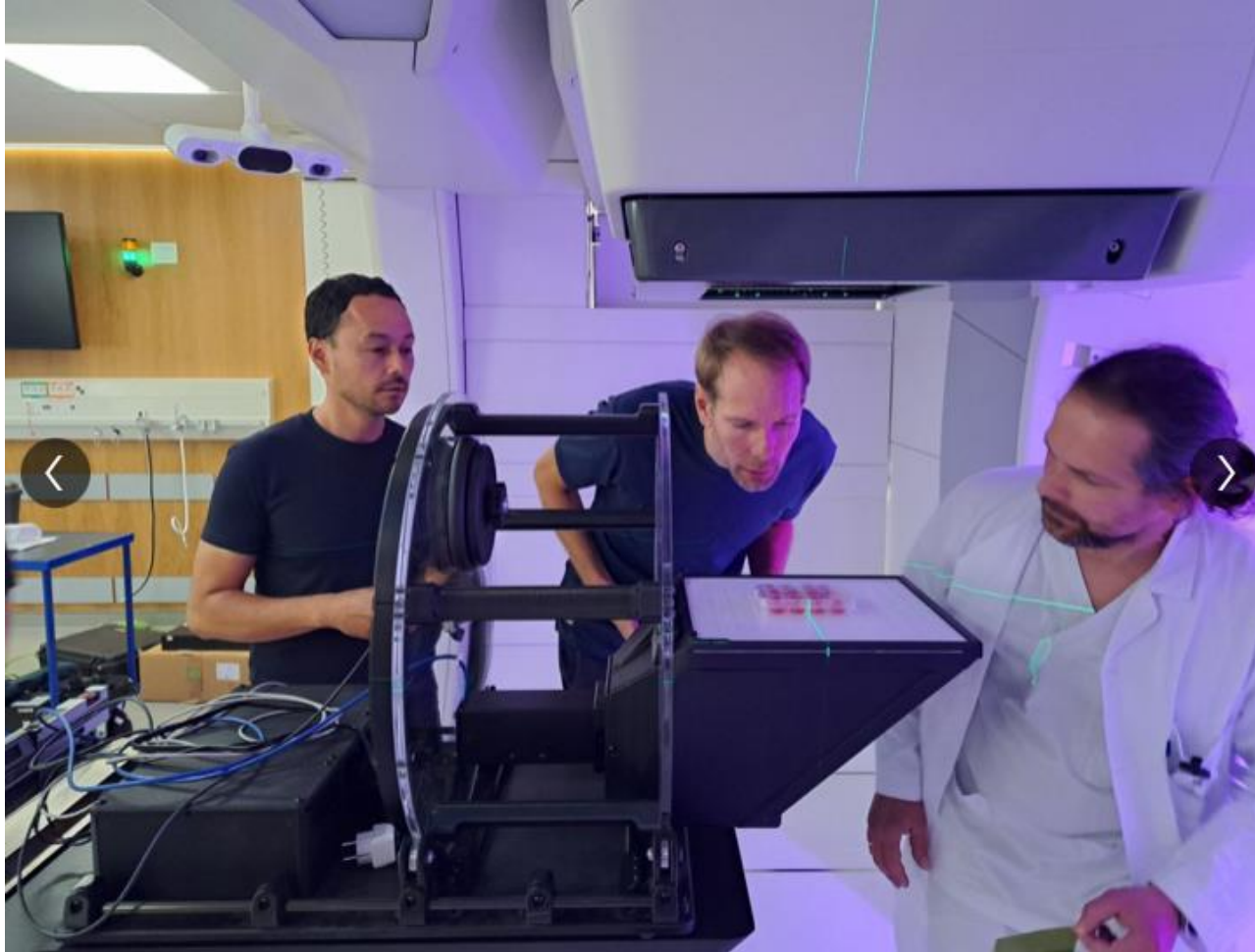

- New way to study proton damage
- Understand dose via ROS dynamics
- Develop better treatment strategies

Quantum sensing for proton therapy

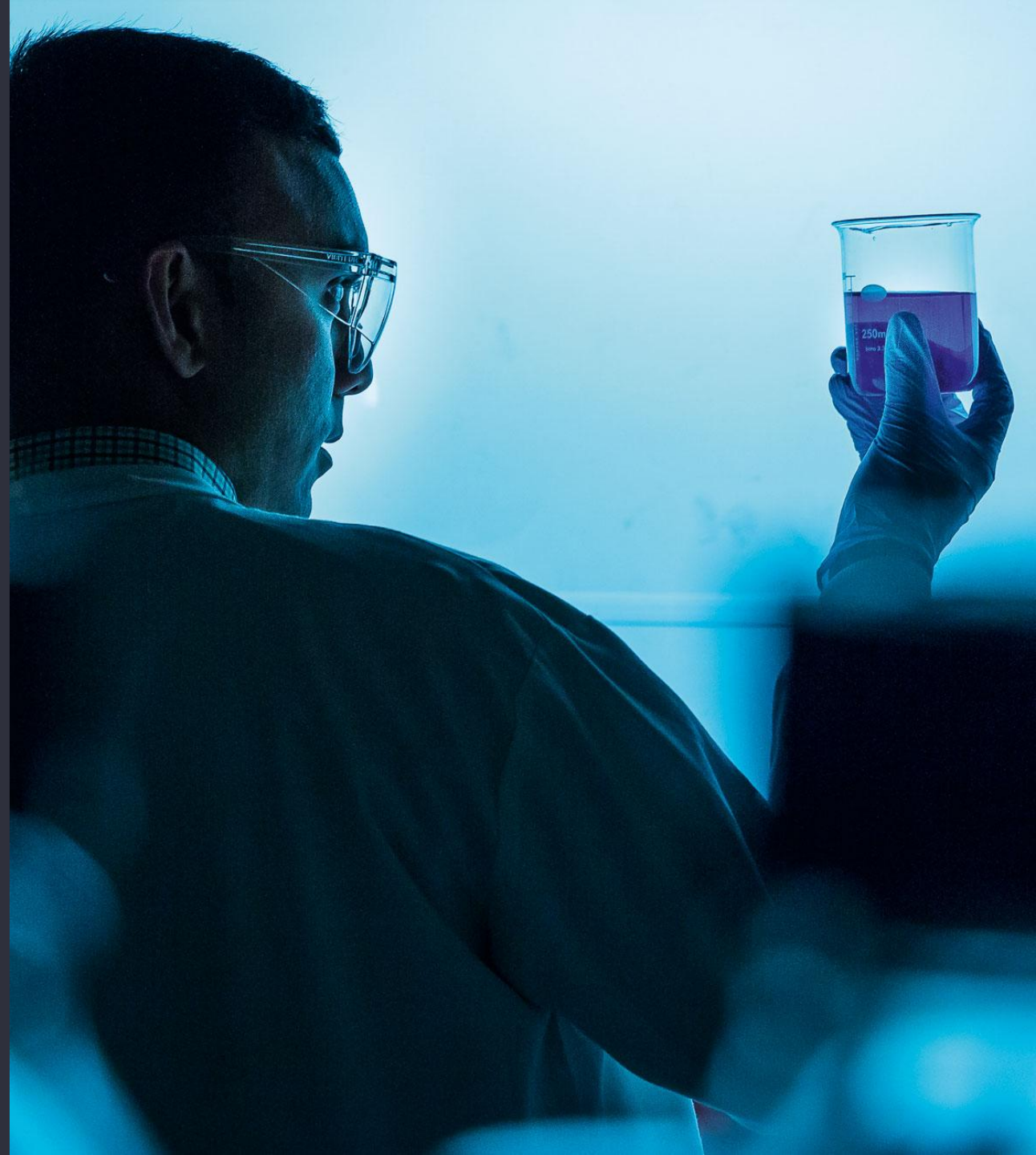
The Protonbygget at Haukeland University Hospital in Bergen

Thank you!

Legemidler og geopolitikk

Leif Rune Skymoen
HelseOmsorg21-rådet
1. oktober 2026

Global referansepris

President Trump signs an executive order for the administration to follow Most-Favored-Nation prices (MFN) for branded drugs. The policy aligns price tags to the lowest prices paid by peer countries. Manufacturers have 30 days to join the MFN policy.

Et felles gode

News > World > USA

Record number of NATO allies meeting their defence spending target amid war in Ukraine

Copyright AP Photo/Mark Schiefelbein

By Euronews with AP

Published on 18/06/2024 - 7:49 GMT+2 • Updated 9:17

[Share](#)

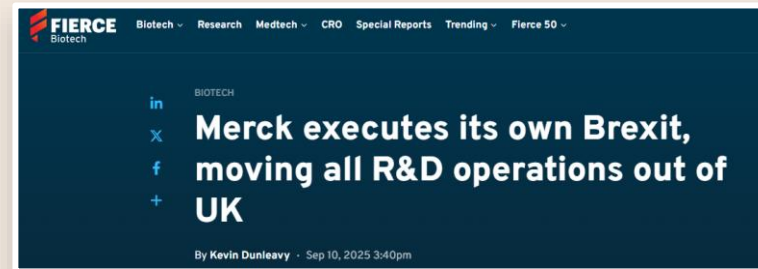
[Comments](#)

[Add Euronews on Google](#)

Over 20 NATO member countries are meeting defence spending targets this year, marking a nearly fourfold increase from 2021 amid heightened concerns over Russia's invasion of Ukraine.

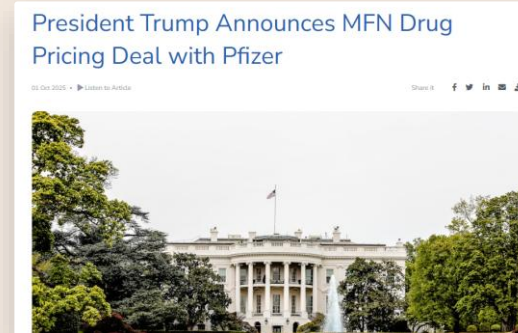
A record 23 of NATO's 32 member nations are hitting the Western military alliance's defence spending target this year, NATO Secretary-General Jens Stoltenberg said on Monday.

Et jordskjelv i legemiddelverdenen

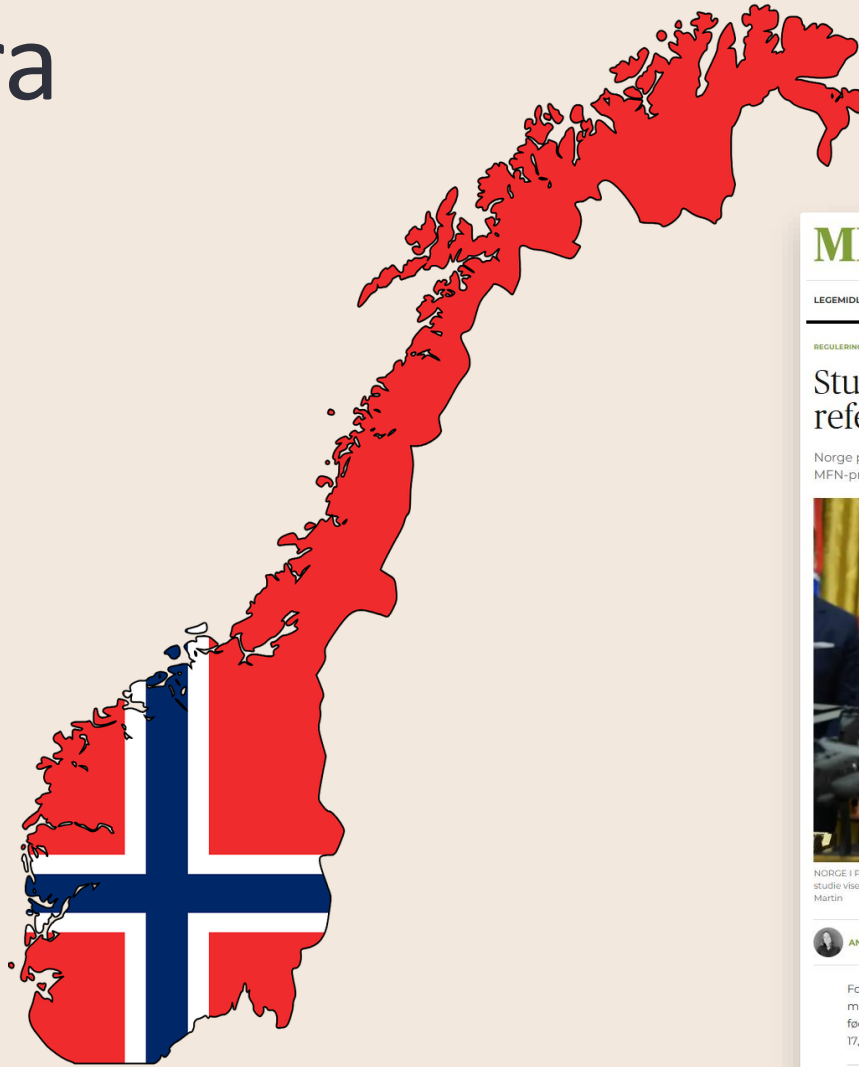
Store endringer i internasjonal handel

- Referansepris-programmer
 - Medicaid (GENEROUS)
 - Medicare (GLOBE, GUARD)
- Toll
- Sikkerhet
 - Section 232 Investigation
- Individuelle avtaler
 - US – farmaselskaper
 - US – EU
 - US – UK

Norge sett utenfra

- Lite land
- Høy betalingsevne
- Lav betalingsvilje
- Krevende å lansere nye legemidler i

Mulige konsekvenser innenfor

Forskningsamarbeid og klinisk utprøving

Eksport av legemidler fra Norge

Investeringer i produksjon og helsedataprojekter

Tilgang til nye legemidler

MÅLBILDE

HelseOmsorg21

ET KUNNSKAPSSYSTEM FOR BEDRE FOLKEHELSE

Nasjonal forsknings- og innovasjonsstrategi
for helse og omsorg

RAPPORT 2014

LMI

En sterk legemiddelindustri.
Et friskere Norge.